

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Черчик А.О.

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк*

Значущість проблеми обґрунтування методики оцінки екологічної, економічної безпеки, адекватної сфері діяльності підприємства, поставленим цілям розвитку підтверджується великою кількістю наукових праць вітчизняних та іноземних учених, які обґрунтовують різні підходи, системи показників, порогові значення індикаторів. Зазначимо, що значна кількість методик оцінки економічної безпеки включає екологічну як складову.

Проте, функціонування підприємств природокористувачів має суттєві особливості, що вимагає перегляду підходів до оцінки еколого-економічної безпеки (ЕЕБ) підприємства, яка, на нашу думку, повинна продемонструвати, по-перше, відповідність поточного стану підприємства цілям розвитку, що були визначені при обґрунтуванні стратегії забезпечення ЕЕБ, по-друге, поєднувати екологічну та економічну складові. При цьому, показники мають відповідати основним напрямкам діяльності лісових господарств (лісорозведення, лісозбереження, лісозаготівля, переробка деревини та інших ресурсів лісу тощо) і демонструвати ефективність використання усіх ресурсів ресурсів.

Вона повинна відповідати таким вимогам: відображати мету і завдання оцінювання в короткотерміновому та довготерміновому періоді; виражати сутність еколого-економічних відносин в статичній та динамічній; охоплювати усі сторони виробничо-господарської та екологічної діяльності підприємства; використовувати достовірні та репрезентативні еколого-економічні показники; забезпечувати порівнянність показників у часі та просторі; вибір показників має визначатися метою оцінювання та інформаційною доступністю.

У процесі дослідження було доведено, що для функціонування підприємств лісогосподарської сфери притаманний конфлікт інтересів довго- та короткотермінового, екологічного та економічного характеру, що необхідно відобразити в методиці оцінки еколого-економічної безпеки підприємства.

Мета, завдання, критерії та показники оцінки у кожному періоді різні, тому це мають бути дві різні процедури: для оцінки ЕЕБ у короткотерміновому періоді – поточна оцінка рівня ЕЕБ (раз в квартал, півріччя, поточний рік даного стратегічного періоду), в довготерміновому періоді – оцінка рівня потенціалу ЕЕБ.

У кожному випадку необхідно уточнити мету, завдання, об'єкти, суб'єкти, критерії оцінювання, відповідно до яких розробляється система індикаторів і показників оцінювання. Зауважимо, що виходячи з авторського визначення еколого-економічної безпеки, остання розглядається як стан його захищеності від негативних впливів, який визначається його внутрішньою стійкістю і здатністю до збереження самоідентичності та цілісності, стабільного розвитку. Тобто поточний стан захищеності – це результат реалізації стратегічних позицій розвитку підприємства, що формує його стійкість.